

سازمان حفظ نباتات

معاونت قرنطینه

مدیریت تدوین ضوابط، استانداردها و برنامه های کنترل

استاندارد های بین المللی موازین بهداشت گیاهی
**INTERNATIONAL STANDARDS FOR
PHYTOSANITARY MEASURES**

استاندارد شماره 13

ISPM No. 13

راهنمای اعلام موارد عدم تطابق و انجام اقدامات اضطراری
Guidelines for the notification of non-compliance
and emergency action

:ترجمه و تنظیم

مریم جلیلی مقدم

نرجس کریمی

1394

استاندارد های بین المللی موازین بهداشت گیاهی – استاندارد شماره 13

پذیرش:

این استاندارد توسط جلسه سوم کمیسیون موقت اقدامات بهداشتی در آوریل 2001 به تصویب رسیده است.

هدف:

این استاندارد اقدامات انجام شده توسط کشورها در خصوص اعلامیه ها برای موارد ذیل را توصیف می کند :

- موارد مربوط به عدم انطباق با الزامات مشخص شده شرایط بهداشت گیاهی واردات شامل شناسایی آفات مشمول مقررات
- موارد مربوط به عدم تطابق در مدارک و مستندات محموله با شرایط گواهی بهداشت گیاهی
- اقدام اضطراری اتخاذ شده برای شناسایی آفت مشمول مقررات فهرست نشده همراه با کالاهای وارداتی
- اقدام اضطراری برای شناسایی موجودات زنده که به عنوان یک تهدید بالقوه در محموله های وارداتی در نظر گرفته شده است.

تعاریف :

تعاریف اصطلاحات بهداشت گیاهی مورد استفاده در استاندارد حاضر را می توان در ISPM5 بیابید (فرهنگ واژه های بهداشت گیاهی).

کلیات شرایط

عهدنامه بین المللی حفظ نباتات (IPPC ، 1997) مفادی را جهت گزارش موارد عدم تطابق محموله های وارداتی با شرایط بهداشت گیاهی توسط کشورهای عضو تهیه کرده است، این مفاد شامل مواردی مربوط به اسناد یا گزارش اقدام اضطراری مناسب ، برای ردیابی ارگانسمی که پتانسیل بهداشت گیاهی را دارد ،

میباشند. کشور واردکننده باید موارد مهم عدم تطابق و اقدام اضطراری را که برای محموله های وارداتی انجام داده به کشور صادرکننده اعلام نماید. اعلام باید ماهیت عدم تطابق را به شکلی بیان کند که کشور صادرکننده بتواند در خصوص آن بررسی و اصلاحات لازمه را انجام دهد. کشورهای صادرکننده میتوانند گزارشی در مورد نتایج چنین بررسی هایی را تقاضا کنند.

اطلاعات لازم برای این اعلام، شامل شماره مرجع، تاریخ اعلام، مشخصه سازمان های حفظ نباتات کشورهای واردکننده و صادرکننده، مشخصه محموله و تاریخ اولین اقدام، دلایل اقدام صورت گرفته، اطلاعات مربوط به ماهیت عدم تطابق یا اقدام فوری و موازین بهداشت گیاهی بکار گرفته شده باشد.

کشور واردکننده باید در جایی که اقدام اضطراری صورت گرفته به منظور تعیین اینکه آیا اقدامات توجیه داشته و یا تغییرات در شرایط بهداشت گیاهی لازم بوده است وضعیت جدید یا غیرمنتظره را بررسی کند. کشورهای صادرکننده باید موارد مهم عدم تطابق را جهت مشخص کردن علت ممکنه تحت بررسی قرار دهند.

اطلاعات مربوط به موارد مهم عدم تطابق یا اقدام اضطراری کالاهای صادرات مجدد بعهدہ کشور صادرکننده مجدد میباشد. اعلام موارد مربوط به محموله های ترانزیتی بعهدہ کشور صادرکننده میباشد.

الزامات

1- هدف از اعلامیه

متن اعلامیه توسط کشور وارد کننده برای کشور صادر کننده به منظور اطلاع رسانی از موارد عدم تطابق با شرایط کشور مقصد یا گزارش اقدامات اضطراری انجام شده برای یک آفت دارای پتانسیل خطر صادر می گردد.

البته استفاده از اعلامیه برای گزارش موارد غیر ضروری اختیاری است، که همه این اعلامیه ها جهت انجام همکاری های بهتر بین المللی جهت ممانعت از ورود و یا پراکندگی آفات مشمول مقررات باشد (ماده I و IPPC VIII). در موارد عدم تطابق)

اجباری یا اختیاری) هدف از صدور اعلامیه کمک در بررسی علت عدم تطابق و تسهیل اقدامات پیشگیرانه می باشد.

2- کاربرد اطلاع رسانی

اطلاع رسانی معمولاً "دوجانبه است. اعلامیه و اطلاعاتی که جهت اطلاع رسانی استفاده میشوند برای اهداف اداری با ارزش میباشند ولی از طرفی میتواند به راحتی باعث سوء تفاهم یا سوء استفاده واقع شود اگر خارج از چارچوب قرار گیرد یا از روی بی احتیاطی استفاده شود. برای به حداقل رساندن پتانسیل سوء تفاهمات یا سوء استفاده، کشورها باید دقت کنند که مطمئناً "اعلامیه و اطلاعات مربوط به اعلامیه در ابتداء فقط به کشور صادرکننده اعلام شود. خصوصاً" اینکه کشور واردکننده میتواند با کشور صادرکننده مشورت کند و فرصتی به کشور صادرکننده بدهد که موارد آشکار عدم تطابق را بررسی نماید و عنداللزوم آنها را برطرف و اصلاح کند. این اقدام باید قبل از اینکه تغییراتی در وضعیت بهداشت گیاهی یک کالا یا منطقه یا قصور دیگری در سیستم بهداشت گیاهی کشور صادرکننده بصورت گسترده مورد تایید قرار گیرد یا گزارش شود، صورت گیرد (رجوع شود به مطلب اقدامات مربوط به ارایه گزارش صحیح و خوب جلوگیری در ISPM شماره 8: تعیین وضعیت آفات در یک منطقه).

3- مفاد IPPC مربوط به اطلاع رسانی

برقراری سیستم برای اطلاع رسانی بصورت مستمر براساس چندین مفاد IPPC استوار میباشد که خلاصه ای از آنها به شرح زیر است:

در زیر بند f بند 2 ماده VII اعلام شده است " کشورهای واردکننده باید، در اسرع وقت کشور صادرکننده ذیربط یا در جایی که مناسبت داشته باشد، کشور صادرکننده مجدد ذیربط را از موارد مهم عدم تطابق با گواهی بهداشت گیاهی مطلع نمایند. کشور صادرکننده یا در جایی که مناسبت داشته باشد، کشور صادرکننده مجدد ذیربط باید موضوع عدم تطابق را بررسی و در صورت درخواست نتایج بررسی بعمل آمده را به کشور واردکننده ذیربط گزارش دهد. "

بند 6 ماده VII بیان میکند که "کشورها میتوانند جهت ردیابی آفتی که پتانسیل تهدید در قلمرو جغرافیایی آنها دارد اقدام اضطراری مناسب معمول دارند یا چنین ردیابی را گزارش دهند. چنین اقدامی باید هرچه سریعتر ارزیابی شود که مطمئن شوند آیا ادامه آن اقدام توجیه پذیر است. در صورت انجام اقدام اضطراری باید فوراً" کشورهای ذریبط، دبیرخانه و هر سازمان حفظ نباتات منطقه ای که کشور عضو آن است مطلع شوند."

بند 1 ماده VIII اشاره دارد به اینکه کشورها باید در نائل شدن اهداف عهدنامه با یکدیگر همکاری کنند.

بند 2 ماده VIII اشاره دارد به اینکه کشورها باید مرکز تماسی برای مبادله اطلاعات ایجاد کنند.

کشورهایی که طرفهای قرارداد عهدنامه بین المللی حفظ نباتات نیستند تشویق میشوند به اینکه از سیستم های اطلاع رسانی که در این استاندارد تشریح شده استفاده کنند (ماده IPCC XVIII).

4- اساس اطلاع رسانی

در اکثر موارد، اعلام به موجب ردیابی و کشف آفات مشمول مقررات در محموله های وارداتی صورت میگیرد. موارد مهم دیگری نیز از عدم تطابق وجود دارند که نیاز به اقدام بهداشت گیاهی و اطلاع رسانی دارند. در وضعیت های جدید یا غیرمنتظره بهداشت گیاهی، ممکن است اقدامات اضطراری صورت گیرد که باید کشور صادرکننده از چنین اقداماتی مطلع شود.

4-1- موارد مهم عدم تطابق

کشورها ممکن است برای موارد عدم تطابقی که تصور می شود، ارسال اعلامیه برای آنها لازم است بصورت دوجانبه به توافق برسند. در صورت عدم چنین توافقی، کشور واردکننده میتواند موارد زیر را برای اعلام، مهم قلمداد کند:

- قصور و کوتاهی در تبعیت از شرایط بهداشت گیاهی
- کشف آفات مشمول مقررات
- کوتاهی در اجابت و فراهم کردن شرایط اسنادی، از جمله:
- عدم وجود گواهی بهداشت گیاهی
- تایید نکردن خط خوردگی یا دست کاری در گواهی بهداشت گیاهی

- ذکر نکردن اطلاعات مهم در گواهی بهداشت گیاهی
 - تقلب و فریب کاری در گواهی بهداشت گیاهی
 - ارسال محموله های ممنوعه
 - ارسال اقلام ممنوعه در محموله ها (مثل خاک)
 - شواهد قصور در انجام روشهای ضدعفونی مشخص شده
 - تکرار موارد ارسال اقلام ممنوعه در حجم کم ، غیرتجاری همراه با مسافر یا از طریق پست
- موارد مهم عدم تطابق یک محموله وارداتی با شرایط بهداشت گیاهی باید به کشور صادرکننده اطلاع رسانی شود حتی اگر محموله نیاز به گواهی بهداشت گیاهی نداشته باشد.

2-4- اقدام اضطراری

اقدامات اضطراری در موقع ردیابی موارد زیر در محموله وارداتی صورت میگیرد :

- آفات مشمول مقرراتی که همراه با کالا از کشور صادرکننده فهرست نشده باشند.
- ارگانسیم هایی که پتانسیل تهدید بهداشت گیاهی دارند.

5- زمان اطلاع رسانی

به محض اینکه یک مورد عدم تطابق مشاهده شد باید فوراً "اعلامیه داده شوند یا اینکه انجام اقدام اضطراری مورد تایید قرار گرفته است و اقدامات بهداشت گیاهی باید صورت گیرند این گونه موارد نیز باید اعلام شوند. در جایی که برای تایید دلیل اطلاع رسانی زمان نسبتاً زیادی لازم است (برای مثال شناسایی یک ارگانسیم) میتوان گزارس اولیه ارسال نمود.

6- اطلاعاتی که باید در یک اعلامیه لحاظ کرد

متن اعلامیه باید در قالب یک چارچوب مشخص که شامل حداقل اطلاعات مشخصی است باشد. سازمان های ملی حفظ نباتات ترجیحا" باید اطلاعات اضافی که تشخیص داده میشوند خصوصا" اینکه از طرف کشور صادرکننده تقاضا میشوند را در متن گزارش لحاظ کنند.

6-1- اطلاعات موردنیاز

اعلامیه باید شامل اطلاعات زیر باشد :

- شماره نامه - کشوری که گزارش را ارسال میکند باید راهی برای پیگیری مکاتبات ارسالی خود به کشور صادرکننده داشته باشد. این شماره نامه میتواند یک شماره واحد خاص یا شماره گواهی بهداشتی که همراه محموله است باشد.
- تاریخ - تاریخی که گزارش ارسال میشود باید مشخص باشد.
- ذکر نام سازمان حفظ نباتات کشور واردکننده .
- ذکر نام سازمان حفظ نباتات کشور صادرکننده .
- مشخصه محموله - محموله ها باید از طریق شماره گواهی بهداشت گیاهی یا از طریق شماره اسناد دیگر شناسایی شوند و شامل کلاس و نام علمی کالا (حداقل نام جنس گیاه) برای گیاه محصول گیاهی باشند.
- مشخصات ارسال کننده و گیرنده کالا .
- تاریخ اولین اقدام بر روی محموله .
- اطلاعات کامل در مورد ماهیت عدم تطابق و اقدام اضطراری از جمله :
- مشخصه آفات (به قسمت 8 مراجعه شود).
- در جایی که مناسبت دارد آیا قسمتی یا تمام محموله آلوده است .
- مشکل اسنادی .
- شرایط بهداشت گیاهی که برای آن گزارش عدم تطابق صادر شده است.

- اقدامات صورت گرفته بهداشت گیاهی ، اقدامات بهداشت گیاهی باید صریحا" و مشخصا" توضیح داده شوند و قسمت هایی که از محموله که برای آنها اقدام بهداشت گیاهی صورت گرفته مشخص شوند.
- علامات ثبت و تایید ، گزارش رسمی باید حاوی علامات رسمی (مثل مهر ، کاغذ آرم دار ، امضاء رسمی) باشد.

6-2- اطلاعات پشتیبانی (حمایتی)

در صورت درخواست ، اطلاعات پشتیبانی باید در اختیار کشور صادرکننده قرار گیرد و این اطلاعات میتواند شامل موارد زیر باشد :

- تصویر گواهی بهداشت گیاهی ی تصویر اسناد مربوطه دیگر .
- نتایج تشخیص .
- آفتی که همراه محموله بوده ، برای مثال در چه قسمتی از محموله آفت کشف شده یا چگونه محموله ر آلوده کرده است .
- اطلاعات دیگری که برای کشور صادر کننده مفید باشند که بتواند باتوجه به آن اطلاعات قصور و عدم تطابق خود را شناسایی و اصلاح کند.

6-3- فرمها ، کدها ، اختصارات یا عبارات کوتاه

زمانی که فرمی ، کدی ، اختصارات یا عبارت کوتاهی در گزارش یا اطلاعات حمایتی استفاده میشود کشورها باید توضیح مناسب آن را در صورت در اختیار قرار دهند.

6-4- زبان

زبان یا زبان هایی که برای گزارش و اطلاعات حمایتی استفاده میشود ترجیحا" زبان یا زبانهایی باشد که موردنظر کشور مورد گزارش باشد ، بجز در جایی که توافق دوجانبه در این مورد وجود داشته باشد. در جایی

که اطلاعاتی از طریق نقاط تماس رسمی درخواست شده است باید این اطلاعات به یکی از زبان های رسمی فائو ارسال شود (بند e 3 ماده IPPC XIX).

7- اسناد و طرق مکاتبات

کشوری که گزارش را ارسال میکند باید اسناد گزارش ، اطلاعات پشتیبانی و مدارک پیوست آنرا حداقل یکسال بعد از تاریخ گزارش بایگانی کند. هر زمان که امکان پذیر بود اعلامیه بصورت الکترونیکی باید ارسال شوند.

اعلامیه باید به نقطه تماسی که از نظر IPPC رسمی است ارسال شود. در صورتی که مرکز تماس مشخص نباشد باید به سازمان ملی حفظ نباتات کشور صادرکننده ارسال شود مگر اینکه قبلاً" ترتیباتی اتخاذ شده باشد که کسی که گزارش برای آن ارسال میشود مشخص شده باشد. مکاتباتی که به مراکز تماس رسمی اسال میشوند جنبه رسمی و اداری دارند مگر سازمان حفظ نباتات کشور واردکننده منابع تماس رسمی دیگری را مشخص کرده باشد.

8- شناسایی آفت

شناسایی ارگانسیمهای کشف شده در محموله های وارداتی لازم است که مشخص شوند اگر آنها جزء آفات مشمول مقررات باشند و لاجرم باید توجیه بهداشت گیاهی یا توجیه اقدام اضطراری داشته باشند. شناسایی صحیح و مناسب ممکن است در موارد زیر امکان پذیر نباشد :

- نمونه (نمونه ها) در یک مرحله زندگی آفت باشند یا در شرایطی باشند که شناسایی آنها مشکل باشد.

- متخصص تاکسونی آن آفت وجود نداشته باشد.

در جایی که امکان شناسایی وجود ندارد باید دلیل آن در گزارش قید شود.

زمانی که آفات در حال شناسایی هستند ، کشورهای واردکننده باید :

- قادر به توصیف ، روشهای بکار برده شده برای تشخیص و نمونه برداری از جمله مشخصات شخص تشخیص دهنده و یا آزمایشگاهی که محل تشخیص بوده باشند ، و باید حداقل برای یک مدت زمان مناسب (یکسال بعد از اعلام گزارش یا بررسی های لازم صورت گیرد) شواهد از قبیل نمونه های مناسب یا ارقام را جهت اعتبار تشخیص و اقدام صورت گرفته نگهداری کنند.
- مرحله زیست آفت و در صورت امکان زنده بودن آفت را مشخص کنند.
- در صورت امکان شناسایی تا حد گونه یا تا حد سطحی از تاکسونومی آفت که اقدامات رسمی صورت گرفته توجیه داشته باشد را مشخص گردد.

9- بررسی عدم تطابق و اقدام اضطراری

1-9- عدم تطابق

کشور صادرکننده باید موارد مهم عدم تطابق را جهت تعیین علت ممکنه با توجه به اینکه دوباره تکرار نشود را بررسی کند. در صورت درخواست ، نتایج بررسی باید برای کشور واردکننده ارسال شوند. در جایی که نتایج بررسی مشخص کنند که تغییری در وضعیت آفت بوجود آمده این اطلاعات باید بر مبنای ISPM شماره 8 " تعیین وضعیت آفت در یک منطقه " به طرف مقابل مکاتبه شود.

2-9- اقدام اضطراری

جهت توجیه اقدامات اضطراری صورت گرفته ، کشور واردکننده باید وضعیت بهداشت گیاهی جدید یا غیرمنتظره را بررسی کند. هرگونه اقدام اضطراری باید در سریعترین زمان ممکنه مورد ارزیابی قرار گیرد که ادامه آن از نظر فنی توجیه داشته باشد . در صورتی که ادامه اقدامات توجیه داشته باشد ، موازین بهداشت گیاهی کشور واردکننده باید بر آن اساس تنظیم ، منتشر و ابلاغ به کشور صادرکننده شود.

10- ترانزیت

برای محموله ترانزیتی ، هرگونه مورد عدم تطابق با شرایط کشور ترانزیت کننده یا هرگونه اقدام اضطراری صورت گرفته ای باید به کشور صادرکننده اطلاع داده شود. در جایی که کشور ترانزیت کننده اعتقاد داشته باشد که دلایل عدم تطابق یا وضعیت جدید یا غیرمنتظره بهداشت گیاهی ممکن است مشکلاتی را برای

کشور مقصد کالا ایجاد کند ، کشور ترانزیت کننده میتواند گزارشی را به کشور مقصد کالا ارسال نماید . کشور مقصد کالا میتواند تصویر آن گزارش را به هر کشور ترانزیت کننده دیگری که در ارتباط با ترانزیت آن کالا است ارسال نماید.

11- صادرات مجدد

در مواردی که به همراه صادرات مجدد گواهی بهداشت گیاهی وجود دارد ، تعهدات و دیگر مفادی که مربوط به کشور صادرکننده میشود میتواند شامل حال هر کشور ترانزیت کننده دیگری نیز بشود .